Gesneuvelden van de Slag bij Waterloo gebruikt voor eerste bietensuiker?

De botten van gesneuvelde soldaten van de slag bij Waterloo werden gebruikt voor de 19de eeuwse suikerindustrie in België. Tot die conclusie komt de Luikse historicus Bernard Wilkin.

21 AUGUSTUS 2022 – LAATSTE UPDATE 21 AUGUSTUS 2022 21:26

Lees meer over:
suiker
biet
geschiedenis

Een goeie maand geleden werd een intact geraamte van een soldaat teruggevonden op de site waar in 1815 de Slag van Waterloo plaatsvond. Groot nieuws, want het was nog maar het tweede skelet dat gevonden werd van een gesneuvelde op het slagveld waar Napoleon finaal werd verslagen. Nochtans waren er naar schatting 20.000 Pruisen, Britten en Fransen gesneuveld in 1815. Nu blijkt dat de botten verwerkt werden in de biobased economie en de circulaire landbouw.

De Schotse archeoloog Tony Pollard die de vondst deed, formuleerde eerst de hypothese dat de beenderen zijn opgegraven, vermalen tot beendermeel en gebruikt als meststof. In de 19de eeuw raakten de landbouwbodems uitgeput en beendermeel was een bron van fosfaten. Alleen was het meel maar heel langzaam opneembaar; de industrie van beendermeel als bemesting kwam maar goed opgang toen Justus von Liebig suggereerde om de botten op te lossen in zwavelzuur om kalk te krijgen.

In Waterloo was er nog iets anders aan de hand, zegt nu Bernard Wilkin, een Luiks historicus gespecialiseerd in de Napoleontische oorlogen, die samenwerkt met Pollard. Zijn stelling is dat de meeste beenderen lokaal verwerkt werden in de suikerindustrie. De historische context leent zich alvast tot zijn theorie. Onder Napoleon had een handelsblokkade met Groot-Brittannië een einde gemaakt aan de import van suikerriet. Daardoor gingen producenten op het Europese vasteland op zoek naar manieren om suiker te halen uit lokale gewassen. Zo kwam de productie op basis van suikerbiet op gang.

“Die industrie, waarbij suikerbiet werd geraffineerd tot witte suiker, ontwikkelde zich sterk in de jaren 1820 en 1830”, zegt Wilkin, “Om die suiker wit en puur te maken gebruikte men dierlijke houtskool.” De 'beenderkool' werd gewonnen door dierlijke beenderen te verbranden en moest dienen als biologische filter. Bietensap ging door de kool om er zuivere, ongekleurde stroop uit te winnen. Wilkin: “De vraag naar beenderen was enorm, de waarde steeg enorm. En wat interessant is: in 1832 arriveerde de suikerindustrie in Waterloo. Men ging er suikerbiet telen, er werd een fabriek gebouwd, er kwam een oven om beenderkool te maken. Met die wetenschap, en met de praktijk van de beendermeststof in mijn achterhoofd, begon het plaatje zich te vormen.”

Atomen van grootvader

“Ik ben gaan zoeken in het Belgische rijksarchief in Louvain-la-Neuve en ontdekte dat er verschillende incidenten waren rond verboden opgravingen en beenderhandel. In het parlement werd destijds gedebatteerd over de handel in menselijke beenderen, die uiteraard illegaal was. In Eigenbrakel - waar in 1815 daadwerkelijk slag werd geleverd - hing de burgemeester plakbrieven op waarin de landeigenaren en de landbewerkers van de slagvelden expliciet werd gevraagd de opgravingen te doen stoppen. Er is de getuigenis van een Duitse wetenschapper die toentertijd de slagvelden bezocht en een aantal boeren zag graven. Ze namen alleen paardenbeenderen, zei een van de boeren. Een andere grapte: dat de beenderen van de soldaten wel heel erg op die van paarden leken.

Het Duitstalige Prager Tagblatt schreef in 1879 zelfs dat het beter was honing te gebruiken dan suiker, om te voorkomen “dat je de atomen van je overgrootvader in je koffie doet”.

De boeren rond Waterloo moeten destijds ook accidenteel op menselijke botten gestoten zijn, zegt Wilkin. Omdat het land diep moest worden omgeploegd voor de bietenteelt. En de beenderen waren lucratief:. “In een tijd waarin een kilo brood 25 cent kostte, leverden die beenderen - honderdduizenden franken op. Veel meer dan zo'n boer normaal in zijn hele leven verdiende.”

Tiense Suiker reageerde al dat beenderkool vandaag niet meer gebruikt wordt in het productieproces. Voor suikerbieten is de praktijk al lang verdwenen, maar voor de raffinage van rietsuiker blijft beenderkool op sommige plekken nog altijd in gebruik, al gaat het dan uiteraard om dierlijke botten.

Bron: Het Nieuwsblad / eigen berichtgeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws

---

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy

Webdesign by Code d'Or